Rok XV LIPIEC—WRZESIEŃ 1934 Nr 3.

PRZEGLĄD WYDAWNICTW

BIBLJOGRAFJA WYDAWNICTW WŁASNYCH — KWARTALNIK S. A. KSIĄŻNICA-ATLAS

Dr ST. JODŁOWSKI, Lwów.

JAK BUDZIĆ ZAINTERESOWANIE DO NAUKI GRAMATYKI W SZKOLE POWSZECHNEJ

Nie da się ukryć, że nauka gramatyki nie należy do przedmiotów cieszących się wielką sympatją. A co jest przytem szczególne, to fakt, że niechęć do gramatyki jeszcze w większym stopniu, niż ucząca się jej dziś młodzież, żywi pokolenie starsze, wspominające ją najczęściej jak najgorzej, jako przedmiot ciężki i nudny.

Jak to wytłumaczyć? Oto niechęć do gramatyki wypływa częściowo z samej natury przedmiotu; jednak tylko częściowo. W znacznej mierze źródłem jej jest sposób uczenia tego przedmiotu. Bo wprawdzie z jednej strony istotnie gramatyka jako źródło zainteresowań nie może się równać np. z geografją czy nauką o przyrodzie, jednak z drugiej strony nawet o przyrodzie można uczyć sucho i nudnie. Zdaje sobie dobrze z tego sprawę nowoczesna dydaktyka i dlatego wszystkie jej zabiegi około nauki gramatyki zmierzają do tego, by tę naukę uczynić jak najbardziej interesującą. I stąd to właśnie pochodzi, że dla dzisiejszej młodzieży gramatyka nie jest takim ciężarem i postrachem, jakim była dla jej rodziców.

Zainteresowanie jakimś przedmiotem może być dwojakie: 1) naturalne, 2) sztucznie rozbudzone.[1] Zainteresowanie naturalne wypływa tak z wrodzonych skłonności dziecka, jak i z natury samego przedmiotu. Ponieważ zaś w stosunku do gramatyki tego rodzaju zainteresowanie nie może być zbyt wielkie, należy dążyć do jak najsilniejszego rozbudzenia go.

Środki budzenia zainteresowania mogą być różne. Dydaktyka między innemi wymienia następujące: naturalność, opieranie się na istniejącem zainteresowaniu, aktywność dziecka, stopniowanie, wytwarzanie sprzyjających dyspozycyj.[2] Tu zwrócimy uwagę na dwa z tych środków, jako szczególnie ważne: 1) na naturalność w nauczaniu i 2) na aktywność ucznia.

---

[1] P. Z. Dąbrowski: **Sposoby budzenia zainteresowania.** Muzeum. Rocznik XXXVIII, str. 43.

[2] P. Z. Dąbrowski: j. w., str. 49—52.

1. O ile nauka ma spełnić swe zadanie, musi być dla dziecka czemś naturalnem, musi być żywa i aktualna. Młodzież „żyje i lubi życie“.[3] Lekcja musi przemawiać nietylko do pamięci, lecz także do wyobraźni i upodobań dziecka. Stąd postulat dzisiejszych metod nauczania gramatyki, by dziecko obserwowało zjawiska językowe praktycznie, na tle odpowiednio dobranego oraz treściowo jak najbardziej interesującego i bliskiego mu materjału. Tak np. zamiast podawać dzieciom do zapamiętania teoretycznie wyodrębniony wzór odmiany rzeczownika (np. kot, kota, kotu i t. d.), można z niemi naprzód odczytać następujący wierszyk:[4]

Kot

Wstał z progu, wygiął się, przeciągnął,
Na paluszkach cicho stąpa,
Skoczył na płot
Kot.
Przysiadł, czeka. Jak dwie świece
Płoną, gorą dwie źrenice
Kota.
Ale zaraz dostrzegła go wróbla hołota.
Już krzyczą, wołają, ćwierkają:
— Uwaga. O tu, o tu,
Nie dajcie się złapać kotu,
Omijajcie kota!
(i t. d.).

W wierszyku tym zauważą dzieci występujący w nim kilka razy wyraz kot, i to w różnych postaciach. Po wypisaniu tych postaci otrzymają dzieci ten sam wzór: kot, kota, kotu i t. d., jednak nie będzie to już wzór czysto abstrakcyjny, martwy i obcy dla nich, lecz odmiana żywa, wydobyta przez obserwację konkretnego i bliskiego dzieciom zjawiska językowego, opartego przytem o miłą i pociągającą treść.

W związku z omawianą dążnością do ożywienia nauki gramatyki, do przejścia od wzorów i schematów do konkretnych zjawisk językowych coraz częściej obecnie w szkole zamiast o gramatyce, który to termin stał się niejako synonimem zbioru reguł i wzorów odmian, mówi się o nauce, o języku, t. zn. o samych zjawiskach językowych, konkretnych i żywych.

2. Aktywność uczniów osiąga się w ten sposób, że nie podaje się im wyłącznie gotowych wiadomości do zapamiętania, lecz umożliwia dojście do pewnych uogólnień własnemi siłami, drogą jak najbardziej samodzielnej obserwacji odpowiedniego materjału. Takie pokonywanie przez dziecko trudności własną pracą i odkrywanie pewnych nowych dla niego prawd nietylko ożywia lekcję, budząc naprzód zaciekawienie, a potem radość z samodzielnego odkrycia nowości, ale też ogromnie ułatwia zapamiętanie wiadomości. Tych wiadomości, do których dziecko samo doszło, które samo niejako stworzyło, nie musi się ono już wyuczać. A więc np. moglibyśmy

---

[3] S. Ciesielska Borkowska: **Język francuski**. Str. 273.
[4] Z. Klemensiewicz: **Język polski**. Dla V kl. szk. powszechnej.

podać dzieciom zupełnie gotową następującą wiadomość: Rzeczowniki dzielą się na własne i pospolite; rzeczowniki własne pisze się wielkiemi literami, a pospolite małemi i t. d. W krótkich słowach, bez straty dłuższego czasu, zostałaby sprawa załatwiona. Jednakże takie podanie wiadomości nietylko nie wzbudziłoby u dzieci zainteresowania, ale nadto musiałyby one ponieść trud zrozumienia tej obcej wiadomości, uzmysłowienia sobie jej, przyswojenia i zapamiętania. Zupełnie inny efekt osiągnie natomiast lekcja na ten temat, jeśli ją oprzemy o lekturę odpowiedniego ustępu, np. opowiadania „Lis i kozieł".[5] W ustępie tym natrafiają dzieci na rzeczowniki: *Maciek, Jakób, Azor, Rudnik, pastuch, ogrodnik, pies, potok* i t. d. Dzieci widzą, że jedne z tych rzeczowników są pisane wielkiemi literami, inne małemi, co wymaga wyjaśnienia. Wyjaśnienie to mogą dać same dzieci. Przy pomocy nauczyciela stwierdzą one, że rzeczowniki pisane dużemi literami to imiona i nazwiska ludzi, imiona zwierząt, nazwy miejscowości, gór, rzek, krajów i t. d. W ten sposób o tym podziale rzeczowników nie dowiadują się dzieci od nauczyciela, lecz przeprowadzają go same; wiadomości tej nie otrzymują z zewnątrz, lecz niejako powstaje ona w ich świadomości, nie wymagając już od nich trudu zrozumienia jej i przyswojenia sobie. Nauczyć się mają dzieci tylko samych terminów: rzeczowniki własne i pospolite, które im nauczyciel poda.

Podobnie też przy nauce ortografji, zamiast podania dzieciom np. gotowej wiadomości, że po zdaniach rozkazujących umieszcza się wykrzyknik, bezwzględnie bardziej interesujące będzie takie zorganizowanie lekcji, by dzieci sobie same tę wiadomość wytworzyły drogą obserwacji odpowiedniego materjału.

Jak stosować omówione tu sposoby zainteresowania dzieci nauką o języku, jak organizować odpowiednie ćwiczenia, wskazuje szereg nowych wydawnictw, opracowanych w duchu nowoczesnej dydaktyki i zgodnie z postulatami nowych programów. Opracowania te zawierają bądź ogólniejsze ujęcie całokształtu nauki o języku na wszystkich stopniach szkoły powszechnej, bądź szczegółowe i systematyczne opracowanie materjału, przypadającego na poszczególne klasy. Te szczegółowe opracowania omówimy według klas.

Klasy V i VI. W kl. V i VI szczególnie cenną pomoc stanowią przewodniki metodyczne[6] do podręczników dla uczniów. W książce ucznia bowiem nie może być zawarte wszystko, co jest potrzebne nauczycielowi. Najrozmaitsze „chwyty" i sposoby ożywienia i uprzystępnienia uczniom lekcji zawarte są w książce nauczyciela. Przewodnik metodyczny nie jest to więc jakiś dodatek, lecz istotna część podręcznika. Książka ucznia mówi, czego uczyć, książka nauczyciela objaśnia, jak uczyć. Przy niektórych zaś typach podręczników uczeń ma przed sobą tylko odpowiednie teksty i powtórkowe lekcje do przerabiania w domu, natomiast cała strona metodyczna jest zawarta w Przewodniku.

---

[5] Wzór wzięty z podręcznika H. Gaertnera: **Mowa polska.** Podr. do ćwicz. jęz. dla V kl. szk. powszechnych. Nr. 7.

[6] H. Gaertner: **Przewodnik metodyczny do podręcznika: Mowa polska.** Dla kl. V szk. powsz. H. Gaertner: **Przewodnik metodyczny do podręcznika: Mowa polska.** Dla kl. VI szk. powsz. Z. Klemensiewicz: **Poradnik dla nauczyciela do podręcznika: Język polski.** Dla kl. V szk. powsz. Z. Klemensiewicz: **Poradnik dla nauczyciela do podręcznika: Język polski.** Dla kl. VI szk. powsz.

Klasy I, II i III. W klasach I — IV Ministerstwo W. R. i O. P. nie przewiduje podręczników do ćwiczeń językowych dla uczniów, lecz jedynie zatwierdza odpowiednie podręczniki dla nauczycieli. Takiemi książkami zatwierdzonemi do użytku nauczycieli są podręczniki:

1. Z. Klemensiewicz: **Pogadanki o języku polskim z obrazkami.** Dla kl. I — II szk. powsz., oraz stanowiąca uzupełnienie tego podręcznika książeczka:

Z. Klemensiewicz: **Poradnik dla nauczyciela do podręcznika: Pogadanki o języku polskim.** Dla kl. I — II szk. powsz.

2. St. Jodłowski: **Ćwiczenia gramatyczne, ortograficzne i słownikowe.** Dla kl. III szk. powsz. Podręcznik metodyczno-praktyczny dla nauczyciela.

Wartość i użyteczność Pogadanek Z. Klemensiewicza, stwierdził szereg ocen, rozsypanych po różnych czasopismach pedagogicznych. Z pośród całego szeregu ocen wyróżnia się szczególnie obszerna ocena pióra Z. Batorowicza [7] i na wynikach badań nowoczesnej psychologji oparty artykuł dra J. Kuchty p. t.: Jak uczyć języka polskiego w I kl. szkoły powszechnej.[8] Oceny te podkreślają wszystkie walory podręcznika, a więc jego nowoczesność, oparcie o podstawy psychologiczne, przystosowanie do poziomu umysłowego młodzieży, do jej upodobań i t. d., nie stwierdzają jednakże najważniejszej rzeczy, że podręcznik ten jest konieczny. Wprawdzie przy pobieżnej lekturze programu mogłoby się wydawać, że nauka gramatyki zaczyna się dopiero od klasy trzeciej, jednakże przy dokładnem wczytaniu się w program nauki języka polskiego w kł. I — II nazbieramy sporo materjału gramatycznego, którego nauczyciel nie może pominąć milczeniem. Należą tu takie pojęcia, jak głoska, litera, samogłoska, spółgłoska, sylaba, wyraz, zdanie.

Terminy te trzeba dziecku objaśnić! Nie potrzeba chyba dodawać, że wyjaśnienie tych podstawowych terminów dzieciom siedmio i ośmioletnim nie tylko nie jest łatwe, lecz wielokrotnie nastręcza bardzo wielkie trudności. W tę sztukę wtajemniczają właśnie podręczniki Z. Klemensiewicza dla kl. I i II szkoły powszechnej.

Dla klasy III pojawił się obecnie również dostosowany ściśle do nowego programu i zaaprobowany przez Ministerstwo W. R. i O. P. wspomniany już poprzednio podręcznik St. Jodłowskiego: **Ćwiczenia gramatyczne, ortograficzne i słownikowe.** Podręcznik ten obejmuje całkowity materjał gramatyczny, ortograficzny i stylistyczny, wyznaczony przez program na kl. III szk. powsz., pod względem metodycznym zaś przedstawia się w ten sposób, że obok koniecznych ogólnych wytycznych, podanych na początku poszczególnych działów czy rozdziałów, zawiera 165 szczegółowych ćwiczeń praktycznych.

BIBLJOTECZKA FRANCUSKA

Jedną z poważnych trudności, jaką napotyka nauczyciel języka francuskiego w swej pracy szkolnej, jest od lat wielu brak odpowiedniej lektury uzupełniającej, przystosowanej do wymagań programu, zarówno jak i do zainteresowań współczesnej młodzieży. Oryginalne wydawnictwa francuskie nie są dostosowane do poziomu wiedzy językowej ucznia polskiego, a ze

---

[7] Życie szkolne, r. 1933, nr. 11.

[8] Miesięcznik pedagogiczny, r. 1934, nr. 3.

względu na wysoką cenę są niedostępne dla niezamożnej młodzieży; zaś wydawnictwa polskie, jak np. *Bibliothèque des Ecoles,* które w swoim czasie oddały cenne usługi w szkolnictwie, są kompletnie wyczerpane. Obecnie podjęta przez Książnicę-Atlas inicjatywa wydawania Bibljoteczki Francuskiej ma na celu wypełnienie tej dotkliwej luki i przyjście z pomocą nauczycielowi w realizowaniu postulatów nauczania w nowej szkole polskiej.

Redakcja pod kierunkiem H. Nieniewskiej przyjmuje, w myśl nowych programów, następujące zasady przy doborze utworów:

Lektura uzupełniająca powinna, poza podręcznikiem:

1. Odpowiadać zainteresowaniom i potrzebom młodzieży oraz treścią swoją i tematem pobudzić ciekawość czytelnika, rozwinąć zamiłowanie do dobrej książki francuskiej.

2. Być odpowiednio przystosowana do poziomu językowego ucznia, a więc opierać się wyłącznie o język współczesny, potoczny i względnie łatwy.

3. Stanowić obfity materjał dla poznawania różnorodnych przejawów życia współczesnej Francji.

4. Posiadać niezaprzeczone wartości moralne i estetyczne, to znaczy przez wzorową formę literacką kształcić zmysł piękna, a przez właściwe oświetlenie zagadnień urabiać charakter. Walor wychowawczy będzie wybitnie wpływał na dobór utworów. Takie zagadnienia, jak bohaterstwo dnia powszedniego, humanitaryzm, miłość człowieka, poświęcenie dla idei, ofiarność, życzliwość, koleżeństwo, szacunek dla pracy, znajdą pod piórem pisarzy francuskich wyraz wymowny i staną się tematem rozważań dla młodocianego czytelnika, zarówno jak i tematem rozmów, punktem wyjścia dla dyskusyj, przeprowadzanych w klasie na podstawie przerobionej lektury.

Wreszcie zasada, którą wydawnictwo w życie doprowadzić zamierza, to:

5. Niska cena, dzięki której młodzież najmniej zamożna będzie mogła korzystać z własnej książki francuskiej. Tani zeszyt Bibljoteczki Francuskiej to zachęta do tworzenia własnej bibljoteczki, to stworzenie bezpośredniego kontaktu ze światem kultury francuskiej.

Pomimo niskiej ceny, Redakcja poczytuje za swój obowiązek dać do ręki młodzieży książkę o estetycznym wyglądzie zewnętrznym.

Celem nadania wydawnictwu charakteru lektury przyjemnościowej i odróżnienia go tem samem od właściwego podręcznika, zarówno jak i w dążeniu do utrzymania niskiej ceny zeszytów, Redakcja ogranicza komentarze do niezbędnych objaśnień, umieszczonych bezpośrednio pod tekstem, zwykłego słowniczka franc.-polskiego, oraz krótkiej notatki o autorze, pozostawiając czytelnikowi, ew. nauczycielowi swobodę w traktowaniu tematu i wyciąganiu wniosków z lektury.

Pierwsze dwa zeszyty Bibljoteczki Francuskiej są poświęcone tak popularnemu u nas i słusznie cenionemu *Daudet'owi*; w następnych zeszytach, obok autorów drugiej połowy XIX w. (jak: *Maupassant, France*), dojdą do głosu najnowsi pisarze francuscy doby ostatniej, a więc: *Romains, Demaison, Vildrac* i inni. Pierwsze miejsce oddając współczesności, Redakcja zaczerpnie również od czasu do czasu materjału i z przeszłości i, przez wydanie np. *La farce de l'avocat Patelin* lub zbiorku *fabliaux*, uprzystępni czytelnikowi poznanie tych wartości francuskiej kultury narodowej, które żyją po dziś dzień w sercu i tradycjach współczesnego Francuza.

Redakcja Bibljoteczki Francuskiej przekonana jest, iż wydawnictwo przyjęte będzie przez świat nauczycielski i uczniowski z życzliwem uznaniem i że, realizując swój plan pracy w myśl wskazań wychowawczych i postulatów dydaktycznych, wypełni poważną rolę w kształceniu umysłu i charakteru młodzieży polskiej.

PRZEGLĄD OSTATNICH WYDAWNICTW

A. Opuściły świeżo prasę:

1. Wydawnictwa perjodyczne.

Polski Przegląd Kartograficzny. Red. E. Romer. Rocz. XII. Zesz. 47. Pren. roczna **zł.** 8,—.

Przyroda i Technika. Red. A. Koczwarowa. Rocz. XIII. Zesz. 7. Pren. roczna **zł.** 8,40.

Świat i Życie. Red. Z. Łempicki. Tom II. Zesz. 7. Pren. roczna **zł.** 45,15, półroczna **zł.** 23,30, miesięczna **zł.** 4,80.

2. Podręczniki, lektura i pomoce szkolne.

S. Banach, W. Sierpiński i W. Stożek: **Arytmetyka i geometrja.** Dla VI kl. szk. powsz. **Zł.** 1,40.

S. Banach i W. Stożek: **Algebra.** Dla II kl. gimn. **Zł.** 1,10.

F. Bielak i J. St. Bystroń: **Dawniej i dziś.** Wypisy polskie dla I gimn. **Zł.** 2,80.

Z. Czerny i F. Jungman: **Les aventures de Polo.** Podręcznik języka francuskiego dla I kl. gimn. **Zł.** 1,60.

A. Daudet: **La chèvre de M. Seguin. Le sous-préfet aux champs.** Bibljoteczka Francuska. Zesz. I. **Zł.** 0,55.

— **L'enfant espion. La dernière classe.** Biblj. Francuska. Zesz. II. **Zł.** 0,65.

W. Durian: **Kai aus der Kiste.** Biblj. Niemiecka. Zesz. XLII. **Zł.** 1,10.

M. Falski: **Elementarz.** Metoda wyrazowa. Dla szkół powsz. miejskich. **Zł.** 0,60.

— **Czytanka.** Dla II kl. szkół powsz. miejskich. **Zł.** 1,10.

A. France: **Pages choisies.** Bibljoteczka Francuska. Zesz. III. **Zł.** —,—.

H. Gaertner: **Mowa polska.** Dla V kl. szk. powsz. **Zł.** 0,55.

— **Mowa polska.** Dla VI kl. szk. powsz. **Zł.** 0,40.

— **Mowa polska.** Dla II gimn. **Zł.** 0,60.

G. Gebertowa: **Z dziejów starożytnych i wczesnego średniowiecza.** Dla I kl. gimn. **Zł.** 2,60.

T. Grzebieniowski: **A first english book.** Podręcznik jęz. angielskiego dla I kl. gimn. **Zł.** 1,60.

St. Jodłowski: **Ćwiczenia gramatyczne, ortograficzne i słownikowe.** Dla III kl. szk. powsz. **Zł.** 2,—.

St. Kareczewski: **Geografja Polski.** Dla I kl. gimn. **Zł.** 2,10.

Z. Klemensiewicz: **Język polski.** Dla VI kl. szk. powsz. **Zł.** 0,55.

— **Język polski.** Dla II klasy gimn. **Zł.** 0,60.

Z. Łempicki i G. Elgert: **Deutsch.** Podręcznik jęz. niemieckiego dla I kl. gimn. **Zł.** 1,60.

A. Łomnicki: **Geometrja.** Dla II kl. gimn. **Zł.** 1,20.

J. Mihułowicz: **Algebra.** Dla II kl. gimn. **Zł.** 1,10.

St. Niemcówna i St. Pawłowski: **Geografja.** Dla VI klasy szk. powsz. **Zł.** 1,55.

T. Sierzputowski i S. Klebanowski: **Rachunki.** Dla III kl. szk. powsz. **Zł.** 0,90.

Ks. F. Sieczka: **Ćwiczenia matematyczne do rozwiązywania ustnego.** Dla II kl. gimn. **Zł.** 0,70.

St. Straszewicz i St. Kulczycki: **Geometrja.** Dla II klasy gimn. **Zł.** 1,10.

Tablice do nauki języka francuskiego. A. 10 tablic fonetycznych. Niepodkl. **Zł.** 2,—. B. 7 tablic poglądowych. Niepodkl. **Zł.** 5,60. Tablica Z e g a r osobno **Zł.** 0,80.

St. T y n c, J. G o ł ą b e k i J. D u s z y ń s k a: **Nasza wieś.** Czytanka dla II kl. szk. powsz. wiejskich. **Zł.** 1,10.

— **Wieś i miasto.** Czytanka dla III kl. szk. powsz. wiejskich. **Zł.** 1,10.

St. T y n c, J. G o ł ą b e k i M. D y n o w s k a: **Miasto i wieś.** Czytanka dla III kl. szk. powsz. miejskich. **Zł.** 1,10.

3. Wydawnictwa metodyczne i pedagogiczne.

Uwaga! Przewodniki metodyczne do nowych podręczników szkolnych zestawiono na str. 40 i 41.

J. D e w e y: **Jak myślimy.** Biblj. Przekł. Dzieł Pedag. T. XXI. **Zł.** 5,80.

4. Książki dla młodzieży.

J. St. B y s t r o ń: **Alger.** Dookoła Ziemi. T. IX. **Zł.** 4,80.

5. Wydawnictwa gospodarcze.

M. K a p u ś c i ń s k a: **Mleko i jego użytkowanie w gospodarstwie domowem.** Biblj. Inst. Gospod. Domowego. T. III. **Zł.** —,—.

6. Dzieła naukowe.

St. S ł o ń s k i: **Historja języka polskiego w zarysie.** **Zł.** —,—.

I. A l b e r t: **Z geografji osiedli w dorzeczu Sanu.** T. S e n i k: **Z fizjografji osadnictwa wiejskiego na Roztoczu i w krainach sąsiednich.** Prace Geograficzne. Zesz. XVI. **Zł.** 2,70.

W z n o w i e n i a.

G. K e r s c h e n s t e i n e r: **Pojęcie szkoły pracy.** Wyd. II. Z przedmową K. Sośnickiego. Biblj. Przekł. Dzieł Pedagog. T. IV. **Zł.** 4,20.

St. P a w ł o w s k i: **Geografja Polski.** Dla I kl. gimn. Wyd. II. **Zł.** 2,10.

E. R o m e r: **Mały atlas geograficzny.** Wyd. XII. **Zł.** 1,90.

— **Powszechny atlas geograficzny.** Wydanie II. **Zł.** 40,—.

T. S i e r z p u t o w s k i i S. K l e b a n o w s k i: **Rachunki.** Wyd. II. Dla II kl. szk. powsz. **Zł.** 0,90.

Fr. T o m a n e k: **Handel towarowy i pieniężny.** Wyd. VI. **Zł.** 5,—.

B. W druku znajdują się:

Ed. C l a p a r è d e: **Jak rozpoznawać uzdolnienia uczniów.** Biblj. Przekł. Dzieł Pedag. T. XVII.

Z. C z e r n y - B i e r n a t o w a: **Gotowanie w teorji i praktyce.** Cz. I i II.

W. D a j e w s k i: **Tablice ludoznawcze.** I. Budownictwo ludowe. II. Współczesne stroje ludowe.

H. G a e r t n e r: **Gramatyka współczesnego języka polskiego.** Cz. III. Słowotwórstwo.

H. G ą s i o r o w s k i: **Przewodnik po Beskidach Wschodnich.** T. I. Cz. I. Bieszczady.

R. I t a l i a a n d e r: **So lernte ich segelfliegen.** Biblj. Niemiecka. T. XLIII.

T. M i l e w s k i i J. M e i s s n e r: **Przez ergi i hammady Sahary.** Dookoła Ziemi. T. XII.

Cz. N a n k e. **Europa w drugiej połowie XVI wieku.** Podz. 1: 3,000.000.

— **Europa środkowa w XVII wieku.** Podz. 1: 1,500.000.

Wł. N a t a n s o n: **Rozrządzenie natury.**

E. P a s s e n d o r f e r: **Jak powstały Tatry.** Dookoła Polski.. T. I.

F. R ó ż y c k i, R. K o b e n d z a i T. P a s z k o w s k i: **Okolice Bielan pod Warszawą.**

W. S i e r p i ń s k i: **Przekroje.** Biblj. Matem. T. I.

JUŻ WYSZŁY Z DRUKU

PRZEWODNIKI METODYCZNE

DO WYDANYCH NASZYM NAKŁADEM NOWYCH PODRĘCZNIKÓW DLA ZREFORMOWANYCH KLAS SZKOŁY POWSZECHNEJ I GIMNAZJUM

A MIANOWICIE:

A. DLA SZKÓŁ POWSZECHNYCH:

H. Gaertner: Przewodnik metodyczny do podręcznika: Mowa polska. Dla V klasy szkoły powszechnej . . . . 0·90

H. Gaertnur: Przewodnik metodyczny do podręcznika: Mowa polska. Dla VI klasy szkoły powszechnej . . . . 0·50

Z. Klemensiewicz: Poradnik metodyczny do Pogadanek o języku polskim. Dla I i II klasy szkoły powszechnej . . . . 0·40

Z. Klemensiewicz: Poradnik metodyczny do podręcznika: Język polski. Dla V klasy szkoły powszechnej . . . . 0·80

Z. Klemensiewicz: Poradnik metodyczny do podręcznika: Język polski. Dla VI klasy szkoły powszechnej . . . . 0·40

St. Niemcówna: Przewodnik metodyczny do podręcznika: Geografja. Dla VI klasy szkoły powszechnej . . . . 0·50

St. Tync, J. Gołąbek i J. Duszyńska: Przewodnik metodyczny do podręcznika: Nasza wieś. Dla II kl. szkół powsz. wiejskich . 1·60

St. Tync, J. Gołąbek i J. Duszyńska: Przewodnik metodyczny do podręcznika: Wieś i miasto. Dla III kl. szkół powsz. wiejskich . 1·20

St. Tync, J. Gołąbek i M. Dynowska: Przewodnik metodyczny do podręcznika: Miasto i wieś. Dla III klasy szkół powszzchnych miejskich . . . . 1·—

*

W druku znajdują się:

M. Falski: Wskazówki do Elementarza. Metoda wyrazowa. Dla szkół powszechnych miejskich . —

M. Falski: Wskazówki do Czytanek. Dla II kl. szkół powszechnych miejskich . . . . . . —

B. DLA GIMNAZJUM:

Z. Czerny i F. Jungman: Wskazówki metodyczne do podręcznika: Les aventures de Polo. Dla I kl. gimn. . . . . 0·90

H. Gaertner: Przewodnik metodyczny do podręcznika: Mowa polska. Dla I kl. gimn. . 0·80

H. Gaertner: Przewodnik metodyczny do podręcznika: Mowa polska. Dla II kl. gimn. . 0·90

G. Gebertowa: Przewodnik metodyczny do podręcznika: Z dziejów starożytnych i wczesnego średniowiecza. Dla I kl. gimn. . . . 1·—

T. Grzebieniowski: Wskazówki metodyczne do podr.: A first english book. Dla I kl. gimn. 1·20

Z. Klemensiewicz: Poradnik metodyczny do podręcznika: Język polski. Dla I kl. gimn. 0·40

Z. Klemensiewicz: Poradnik metodyczny do podręcznika: Język polski. Dla II kl. gimn. . . 0·40

Z. Łempicki i G. Elgert: Przewodnik metodyczny do podręcznika: Deutsch. Dla I kl. gimn. . . . . 0·40

St. Pawłowski: Poradnik metodyczny do Geografji Polski. Dla I kl. gimn. . . . . . 0·60

ŻĄDAĆ W KSIĘGARNIACH MIEJSCOWYCH!

NAKŁAD INSTYTUTU WYDAWNICZEGO KSIĄŻNICA-ATLAS S. A., LWÓW, UL. CZARNIECKIEGO 12, WARSZAWA, UL. NOWY ŚWIAT 59

1. Wydawnictwa perjodyczne.

Świat i Życie. Zarys encyklopedyczny współczesnej wiedzy i kultury. Red. Z. Łempicki. Pięć tomów, każdy po 10 zeszytów, ukazujących się miesięcznie z wyjątkiem lipca i sierpnia. Przedpłata na 1 tom miesięcznie **zł 4,80**, półrocznie **23,30**, rocznie **45,15**. Poza prenumeratą pojedyńczy zeszyt **zł 6,—**, z przesyłką **zł 6,85**. Tom pierwszy wyszedł już z druku i kosztuje w prenumeracie brosz. **zł 45,15**, w płótno oprawny **zł 51,15**, poza prenumeratą brosz. **zł 54,—**, opr. **zł 60,—**.

Treść: J. Feldman: Habsburgowie; T. Sławiński: Handel; J. Sosnowski: Harcerstwo polskie; B. Wójcik-Keuprulian: Harmonja; T. Sinko: Hellenizm; St. Przeworski: Hetyci; T. Janiszewski: Higjena; S. Miller: Hipnotyzm; M. Handelsman: Historja; E. Frankowski: Hiszpanja; St. Woycicki: Hodowla roślin; Z. Moczarski: Hodowla zwierząt domowych; P. Słonimski: Hormony; M. Wróblewska: Huculi.

2. Podręczniki, lektura i pomoce szkolne.

A. Daudet: **La chèvre de M. Seguin. Le sous-préfet aux champs.** Wstęp, objaśnienia i słowniczki opracowała Kazimiera Mellerowicz. Biblj. Francuska. Zesz. I. 1934. Str. 20. **Zł 0,55.**

A. Daudet: **L'enfant espion. La dernière classe.** Opracowała K. Mellerowicz. Biblj. Francuska. Zesz. II. 1934. str. 28. **Zł 0,65.**

Powyższe dwa tomiki zapoczątkowują nowe wydawnictwo cykliczne, Bibljoteczkę Francuską, przeznaczoną w pierwszym rzędzie dla użytku szkolnego i uczącej się młodzieży; zbiór ten, oczywiście, będzie mógł oddać niemniejsze usługi wszystkim tym, którzy pragną się zapoznać z wybitniejszymi autorami XIX i XX wieku. Zamierzenia redakcji omawia osobny artykuł, zamieszczony na str. 36. Nowelki, stanowiące dwa pierwsze tomiki wydawnictwa, wyjęte są z najpoczytniejszych arcydzieł *A. Daudeta*: Les lettres de mon moulin i Contes du Lundi. Wybór nowel szczęśliwy ze względu na samą treść oraz wysokie walory artystyczne. Poezja, wdzięk, humor, subtelna ironja oraz znajomość duszy ludzkiej cechują każdą z tych perełek twórczości francuskiego pisarza. Wypada podkreślić staranne wydanie, opatrzone objaśnieniami i przejrzystym słowniczkiem, oraz niewielką objętość i niską cenę tomików.

W. Durian: **Kai aus der Kiste.** Eine ganze unglaubliche Geschichte. Opracował i objaśnieniami zaopatrzył H. Friedländer. Biblj. Niemiecka. Serja II. T. XLII. 1934. Str. 72. **Zł —,—.**

Doskonale napisana, pełna humoru i dowcipu, charakterystyczna groteskowem ujęciem historja dwunastoletniego chłopca berlińskiej ulicy, który już w tym wczesnym wieku pragnie zostać królem reklamy, a dorósłszy, zostaje dyrektorem wielkiego przedsiębiorstwa reklamowego. Wysoka ambicja, poczucie godności własnej, wytrwałość w dążeniu do zamierzonego celu i niezrażanie się trudnościami, solidarnoć koleżeńska, troskliwość o młodsze rodzeństwo — wszystkie te dodatnie walory etyczne czynią tę książkę wysoce wartościową ze względów wychowawczych. Język żywy i łatwy. Powieść czyta się od początku do końca z silnem zainteresowaniem dzięki niezwykłym sytuacjom, niezmiernie żywemu tempu opowiadania i akcji, oraz humorystycznej charakterystyce bohaterów powieści.

A. F r a n c e: **Pages choisies.** Opracowała K. Mellerowicz. Biblj. Francuska. Zesz. III. 1934. Str. 48. **Zł. —,—.**

Na treść tego zbiorku składa się sześć wyjątków z dzieł wyśmienitego pisarza, a mianowicie: L'Ermitage du Jardin des Plantes, Un Malentendu, Les Pains noirs, Le Jongleur de Notre-Dame, L'Histoire i Le Petit Soldat de plomb, poprzedzonych krótką charakterystyką autora. Wszystkie opowiadania odznaczają się wzorową formą, umiarem w kompozycji, oraz jasnością i prostotą języka i stanowić będą ulubioną lekturę młodzieży dojrzalszej.

St. J o d ł o w s k i: **Ćwiczenia gramatyczne, ortograficzne i słownikowe.** Dla III kl. szk. powszechnej. 1934. Str. 111. **Zł 2,—.**

Omówienie tego podręcznika znajduje się na str. 36 w artykule wstępnym.

Tablice do nauki języka francuskiego. A. 10 tablic fonetycznych. Niepodklejone **zł. 2,—.** B. 7 tablic poglądowych. Niepodkl. **zł. 5,60.** Tablica Z e g a r osobno **zł. 0,80.**

Celem tych tablic jest ułatwienie studjum języka francuskiego, zwłaszcza przy nauce bezpodręcznikowej. Tablice fonetyczne, ilustrujące wymowę samogłosek francuskich, opacowano według zdjęć fotograficznych Laboratorjum Fonetyki Eksperymentalnej U. J. K. we Lwowie. Tablice poglądowe dostosowano do podręcznika Z. Czernego i F. Jungmana: L e s a v e n t u r e s d e P o l o, służyć one mogą jednak z równym pożytkiem przy nauce języka francuskiego na podstawie każdego innego podręcznika dla 1 kl. gimnazjalnej. Składają się na nie następujące obrazy: 1. Le cadran. 2. Le bâtiment de l'école. 3. La salle à manger et la cuisine. 4. Le cabinet de travail, la chambre à coucher et la salle de bain. 5. Un après-midi de dimanche en famille. 6. La rue. 7. Les communications. Tablice te nabywać można tylko w kompletach, z wyjątkiem tablicy Z e g a r, która może mieć szersze zastosowanie, np. przy nauce innych języków obcych i matematyki.

3. Dzieła pedagogiczne.

J. D e w e y: **Jak myślimy?** Z oryginału angielskiego p. t. How we think przełożyła dr. Z. Bastgenówna. Przekład wstępem poprzedził prof. dr. J. Mysłakowski. Biblj. Przekł. Dzieł Pedagogicznych. T. XXI. 1934. Str. XVI + 222. **Zł 5,80.**

Najcenniejszą podstawę nowoczesnej pedagogiki stanowi zrozumienie jednolitości organizacji psychofizycznej człowieka. Uczyć się przez działanie, to hasło najbardziej nowoczesne, w którem znajduje wyraz przeświadczenie o tem, że poznanie jest narzędziem działania. Klasyczna praca pioniera nowego wychowania w Ameryce, J. Deweya, wykazuje, jak myślenie wiąże się ściśle z działaniem w życiu dziecka i człowieka dorosłego i jak wraz z formami działania się rozwija. Szkoła nie może nauczyć myśleć, jeśli nie będzie stosowała zagadnień, zdolnych pobudzić do działania. Książka niniejsza, oparta na żywem doświadczeniu autora, zebranem w słynnej szkole eksperymentalnej w Chicago, znaleźć się winna tak w ręku każdego nauczyciela i wychowawcy, jak i rodziców.

4. Książki dla młodzieży.

J. St. B y s t r o ń: **Alger.** Dookoła Ziemi. T. IX. 1934. Str. 248 + 16 str. ilustracyj. **Zł 4,80.**

Niniejsza monografja ujęta jest w ten sposób, że może zarówno służyć jako pomoc przy nauce geografji w szkołach średnich, jak i stanowić miłą i pożyteczną lekturę







Rysunki K. Sopoćki do okładek J. Delmonta: Przygody łowcy zwierząt egzotycznych i Mieszkańcy dżungli, kniei i stepu, oraz do J. Bennetta: Strażnica. Biblj. Iskier T. XLVII, XLVIII i XLI.

dla młodzieży i dorosłych. Autor stawia przed czytelnikiem barwną rozmaitość krajobrazów Algeru: wybrzeże morskie, step numidyjski, wysokie góry Kabylji, kamienie i piaski Sahary. Na tle tych widoków przedstawia nam mozaikę grup ludzkich: Europejczyków, Arabów, Kabylów, Mozabitów, murzynów, wielkie miasto na europejski sposób zabudowane, skupione na wierzchołkach gór gniazda góralskie, szałasy i lepianki beduinów. Równocześnie daje nam autor wgląd w przeszłość i ukazuje nam w szeregu obrazów zmienną długowiekową historję Algeru, poprzez Fenicję, Rzym, Bizancjum, panowanie Wandalów i Arabów; szczegółowiej omawia dzieje zajęcia kraju przez Francuzów i budowę wielkiego państwa kolonjalnego. Widzimy tu też opisane różne rodzaje gospodarki: wielki port, ubogie gospodarstwo Kabyla w górach, wielką fermę stepową, wreszcie rozmaite sposoby gospodarowania na oazach saharyjskich. Szczególną uwagę poświęcił autor stosunkom Algeru z Polską. Jeżeli więc mówi o podboju Algeru, wspomina o tych Polakach, którzy brali udział w kampanji, gdy opisuje Abd-el-Kadera, przytacza relację tych podróżników polskich, którzy mieli możność poznania osobistego wielkiego emira; gdy mówi o kolonizacji Algeru, więcej miejsca poświęca eksperymentom księcia Światopełka Mirskiego i przypomina tych Polaków, którzy brali udział w publicystycznej dyskusji na temat kolonizacji Afryki. Opisując dalekie, w niegościnnej pustyni położone oazy M'zab, przytacza nazwiska tych orjentalistów polskich, którzy tam byli czynni. To powiązanie przez autora spraw dalekiego, egzotycznego kraju z polskością czyni z jego książki tem ciekawszą i aktualniejszą lekturę.

5. Wydawnictwa gospodarcze.

Inż. M. Kapuścińska: **Mleko i jego użytkowanie w gospodarstwie domowem.** Biblj. Inst. Gospod. Domowego. T. III. 1934. Str. 84. **Zł.** —,—.

Książka niniejsza stanowi odzwierciedlenie współpracy Instytutu Gospodarstwa Domowego z akcją rozszerzenia konsumcji i poprawy jakości dostarczanego mleka. Część pierwsza zawiera najważniejsze wiadomości o składzie mleka, jego wartości dietetycznej i higjenie sprzedaży. Część druga daje ogólne wskazania właściwego postępowania z mlekiem, by umieć wykorzystać wszystkie jego wartości. Część trzecią wypełniają przepisy potraw, w których skład wchodzi mleko. Przepisy te, w ilości 111,

zebrano przy udziale członkiń Związku Pań Domu i sprawdzono pod kątem widzenia zdrowotności, smaku i urozmaicenia potraw.

6. Dzieła naukowe.

St. Słoński: **Historja języka polskiego w zarysie.** 1934. Str. 176. Zł. —,—.

Dziełko to jest szczegółowem i dokładnem przedstawieniem dziejów języka polskiego od epoki wspólnoty prasłowiańskiej aż do czasów ostatnich, dając obraz rozwoju systemu fonetycznego i morfologicznego polszczyzny. Rzecz ilustrowana jest odpowiednim doborem tekstów staropolskich i ich szczegółową analizą.

I. Albert: **Z geografji osiedli wiejskich w dorzeczu Sanu.** T. Senik: **Z fizjografji osadnictwa wiejskiego na Roztoczu i w krainach sąsiednich.** Prace Geograficzne. Zesz. XVI. 1934. Str. 48. Z 30 ilustracjami. **Zł 2,70.**

Nowy zeszyt Prac Geograficznych zawiera dwie rozprawy, poświęcone geografji osadnictwa wiejskiego w województwie lwowskiem. Dzisiaj, w okresie świetnego rozwoju tego działu geografji obie prace należy powitać jako sumienne, źródłowe studja nad relacjami, które zachodzą między przyrodą a rozmieszczeniem osiedli wiejskich. Szczegółowa analiza tych związków oraz nowe w tej analizie pomysły metodyczne autorów, to momenty, które stanowią dużą wartość obu rozpraw.

7. Wydawnictwa kartograficzne.

E. Romer: **Powszechny atlas geograficzny.** Wydanie II. 1934. Tablic 57. **Zł. 40,—**

Drugie wydanie romerowskiego atlasu szkolnego jest dziełem zupełnie nowem. Niezmienioną została jedynie jego idea przewodnia, że atlas ma być dziełem polskiem i służyć Polsce. I tak wzrosła w nowem wydaniu powierzchnia map, służących poznaniu Polski, do 25°/₀ objętości atlasu. To zwiększenie powierzchni nie daje jednak całkowitej miary wzbogacenia treści polskiej atlasu, ilość bowiem map i kartonów w tej grupie wynosi aż 53. Podobnie też szukano nadal i troskliwie za geograficznem imiennictwem polskiem na świecie dla odpowiedniego uwypuklenia polskiej pracy kulturalnej, spełnionej przeważnie w okresie niewoli dla ludzkości. W wyborze nazw na obszarze Polski podkreślano obok względów geograficznych i gospodarczych także kulturalne i historyczne ze szczególnem uwzględnieniem wypadków, złączonych z odbudową Państwa.

Oczywiście, przewodnim drogowskazem autora była szkoła i program nauki. Do tych też żądań, obecnie wskutek reformy szkolnej tak zmienionych i różnorodnych, dostosował on układ i treść swego dzieła, które odpowiada potrzebom nowego gimnazjum i przyszłego liceum w zakresie nauki geografji. Dostosowanie atlasu do tych wymogów wyraża się w opracowaniu na nowo 35 map, usunięciu 3 a dodaniu 8 nowych map. Osiągnął autor dzięki temu większą jednolitość i porównawczość podziałek poszczególnych map. Największe zmiany jednak zaszły w stronie drukarskiej map, którą postawiono na najwyższym poziomie.

Ostatnie aprobaty ministerjalne w zakresie naszych wydawnictw. W ostatnich miesiącach aprobowało Ministerstwo W. R. i O. P. następujące wydawnictwa naszego nakładu:

A. Pomoce szkolne:

I. Rozp. z d. 1. VI. 1934, L. I. Pr. 1524/33, jako lekturę podstawową w klasie VII gimnazjalnej:

F. Hebbel: **Agnes Bernauer.** Opr. M. Friedländer. Biblj. Niem. T. XL.

II. Rozp. z d. 6. VI. 1934, L. I. Pr. 1753/34, do bibljotek szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli i szkół zawodowych:

M. Gutkowska: **Historja ubiorów.** Z atlasem.

B. Dzieła pedagogiczne.

III. Rozp. z d. 30. V. 1934, L. I. Pr. 2359/33, jako książkę pomocniczą dla uczniów zakładów kształcenia nauczycieli i do bibljotek nauczycielskich tychże zakładów:

J. Dewey: **Moje pedagogiczne Credo.** Tłum. J. Pieter. **Szkoła a społeczeństwo.** Tłum. R. Czaplińska-Mutermilchowa. Biblj. Przekł. Dzieł Pedag. T. I.

IV. Rozp. z d. 30. V. 1934, L. I. Pr. 1751/33, jako książkę pomocniczą dla uczniów w zakładach kształcenia nauczycieli i do bibljotek szkolnych nauczycielskich:

J. Piaget: **Jak sobie dziecko świat przedstawia.** Tłum. M. Ziembińska. Biblj. Przekł. Dzieł Pedag. T. XII.

V. Rozp. z d. 1. V. 1934, L. I. Pr. 1934/33, do bibljotek szkolnych uczniowskich zakładów kształcenia nauczycieli i do szkolnych bibljotek nauczycielskich:

J. Mc Cunn: **Kształcenie charakteru.** Tłum. Z. Jętkiewiczowa. Biblj. Przekł. Dzieł Pedag. T. VI.

VI. Rozp. z d. 2. VI. 1934, L. I. Pr. 2915/33, jako książkę pomocniczą dla uczniów zakładów kształcenia nauczycieli i do bibljotek nauczycielskich:

E. Claparède: **Wychowanie funkcjonalne.** Tłum. M. Ziembińska. Biblj. Przekł. Dzieł Pedag. T. XXII.

C. Książki dla młodzieży.

VIII. Rozp. z d. 14. VII. 1934, L. I. Pr. 2861/34, do bibljotek szkolnych dla młodzieży od 11—15 lat:

J. Bennett: **Skowronek.** Tłum. St. Honesti. Biblj. Iskier. T. XLI.

IX. Rozp. z d. 14. VII. 1934, L. I. Pr. 3899/33, do bibljotek szkolnych dla młodzieży od 11—15 lat:

M. Zaruski: **Na skrzydłach jachtów.** Dookoła Ziemi. T. X.

X. Rozp. z d. 19. VII. 1934, L. II. 24024/30, do bibljotek szkolnych dla starszej młodzieży:

A. Górski: **Monsalwat.** Rzecz o A. Mickiewiczu. Wyd. IV.

Uroczystość jubileuszu czterdziestolecia pracy naukowej prof. E. Romera.

Podczas Międzynarodowego Kongresu Geograficznego w Warszawie odbyło się dnia 25. VIII. b. r. wieczorem, po posiedzeniach kongresowych w auli Politechniki wręczenie zbioru prac, wydanego przez lwowskie Towarzystwo Geograficzne a poświęconego prof. E. Romerowi w czterdziestolecie pracy naukowej. Uroczystość ta zamieniła się w wielką manifestację ku czci Pierwszego Geografa Polski, zgotowaną Mu przez półtysięczne grono członków kongresu, pochodzących z przeszło czterdziestu krajów świata.

Manifestacja rozpoczęła się od przemówienia pierwszego wiceprezesa lwowskiego Towarzystwa Geograficznego, gen. Bol. Popowicza, który w języku polskim scharakteryzował zasługi Jubilata. Po-

dobne przemówienie wygłosił w języku francuskim prof. H. Arctowski, wręczając prof. E. Romerowi poświęcony mu zbiór prac.

Zbiór ten jest potężnym, prawie 700 stron tekstu liczącym tomem. Zawiera on bibljografję prac prof. E. Romera oraz 50 rozpraw najwybitniejszych geografów świata, jak dr. I. Bowmana, prof. Griffitha Taylora, prof. R. L. Samojłowicza, prof. M. H. Hobbsa, dr. Lauge Kocha, bryg. St. J. L. Winterbothama, prof. E. de Martonne'a, prof. E. de Margerie, aby wymienić tylko najświetniejsze nazwiska. Rozprawy te drukowane są w 6 językach przez przedstawicieli 13 narodów, co daje obraz powszechnego uznania dla prof. E. Romera. Publikację tą wykonały nasze Zakłady Graficzne we Lwowie.

Po przemówieniu prof. H. Arctowskiego zabrał głos znany podróżnik himalajski, prof. G. Dainelli, który wręczył Jubilatowi dyplom członka honorowego Włoskiego Towarzystwa Geograficznego. Na zakończenie wręczył doc. dr. J. Wąsowicz Jubilatowi specjalne pismo Zarządu naszej spółki.

Widocznie wzruszony Jubilat podziękował w krótkich słowach za manifestację.

Nadmienić wreszcie trzeba, że na kilka dni przedtem otrzymał prof. E. Romer dyplom honorowego członka Rosyjskiego Towarzystwa Geograficznego.

Wizyta zagranicznych geografów w naszych Zakładach Graficznych we Lwowie.

Uczestnicy wycieczki Międzynarodowego Kongresu Geograficznego na Podole i w Karpaty zwiedzili w dniu 21 sierpnia b. r. nasze zakłady graficzne we Lwowie. Wśród uczestników tej wycieczki wymienić należy gen. J. Steese'a, dyrektora Amerykańskiej Akademji Wojskowej w West Point, prof. A. Cholley'a z Sorbony, prof. H. Bauliga z Uniwersytetu strasburskiego, doc. C. F. Hugo z Uniwersytetu w Pretorji, doc. F. Isachsena z Uniwersytetu w Oslo i p. Hsueh Chuen Sha z Uniwersytetu w Nankinie.

Goście z dużem zainteresowaniem oglądali nasze zakłady oraz wręczone im publikacje kartograficzne. Usłyszeliśmy przytem, zwłaszcza od prof. H. Bauliga, wiele miłych słów uznania dla naszych metod produkcyjnych.

Nasz udział w Międzynarodowym Kongresie Geograficznym w Warszawie.

Na Międzynarodowym Kongresie Geograficznym reprezentował naszą spółkę wraz z Instytutem Kartograficznym im. E. Romera dyr. A. Dudryk i doc. dr. J. Wąsowicz.

Zagraniczni członkowie kongresu otrzymali od nas po pięknym zbiorze map, zawierającym typowe dla naszej produkcji kartograficznej wzory oraz specjalny, kongresowi poświęcony zeszyt Polskiego Przeglądu Kartograficznego, kwartalnika Instytutu Kartograficznego im. E. Romera.

Wzięliśmy także udział w wystawie polskiej kartografji prywatnej, zorganizowanej w ramach kongresu, w kreślarni Politechniki Warszawskiej. Chociaż nie zgromadziliśmy tu całości naszej produkcji kartograficznej, ale jedynie wybrane i typowe dla niej eksponaty, udział nasz w tejże wystawie wyrażał się pokaźną cyfrą około 80% ogółu eksponatów. Dział ten był silnie zwiedzany zwłaszcza przez zagranicznych członków kongresu, pragnących się zapoznać z polską kartografją prywatną.

W ramach kongresu została też zorganizowana wystawa polskiej książki geograficznej. Udział nasz w niej był także pokaźny a zainteresowanie naszemi publikacjami duże. Eksponaty nasze na obu wystawach wyróżniały się piękną stroną graficzną.

Wydawnictwo i nakład S. A. Książnica-Atlas T. N. S. W.

Redaktor: Jan Koczwara, Lwów, ul. Czarnieckiego 12. — Zakłady graficzne Książnica-Atlas, Lwów.

NALEŻYTOŚĆ POCZTOWĄ OPŁACONO GOTÓWKĄ.